
EDICIJA
ISTORIJA

GRIGORIJ RASPUĆIN

ŽIVOT ISKUSNOG HODOČASNIKA

preveo
Nikola Marković

Kvazar
BUDUĆNOST ČITANJA

Naslov izvornika
Григорий Ефимович Распутин
Житие опытного странника
Мои мысли и размышления

Copyright © Kvazar – Budućnost čitanja, 2026.

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne sme se kopirati niti prenositi u bilo kom obliku ili bilo kojim sredstvima, elektronskim ili mehaničkim, uključujući fotokopiranje, snimanje ili bilo koji sistem za skladištenje i pretraživanje informacija, bez pismenog odobrenja izdavača.

ŽIVOT ISKUSNOG HODOČASNIKA

Raspućinovo rodno selo Pokrovsko početkom XX veka

Kada sam isprva živeo, kako se kaže, u svetu, do svoje 28. godine bio sam sa svetom, to jest voleo sam svet i ono što je u njemu. Bio sam pravedan i tražio utehu sa svetovne tačke gledišta. Često sam išao s karavanima, mnogo sam kočijašio, lovio ribu i orao zemlju. Zaista, sve je to dobro za seljaka!

Mnogo sam nevolja imao. Gde god bi se kakva greška dogodila, kao da sam je ja učinio, a ja s tim nikakve veze nisam imao. U radnim družinama sam podnosio razna podsmevanja. Vredno sam orao i malo spavao, ali sam ipak u srcu razmišljao kako bih nešto pronašao i spoznao kako se ljudi spasavaju. Pogledam, primera radi, sveštenike – ne, sve nešto nije kako treba, peva se i čita žustro, glasno, kao seljak kad sekirom cepa drva. I morao sam mnogo da razmišljam: kakav god da je, ipak je on sveštenik. I tako sam krenuo na hodočašća, a bio sam hitar da se zagledam u život. Sve me je zanimalo, i dobro i rđavo, sve sam odmeravao, a nisam imao koga da pitam: šta sve to znači? Mnogo sam putovao i odmeravao, to jest proveravao sam sve u životu. Na hodočašćima sam neretko morao da podnosim svakojake nevolje i napasti. Događa-

lo se da ubice krenu na mene; bilo je raznih potera, ali nad svim je milost Božja! Čas kažu: odeća mu ne valja, čas se klevetnici u nečemu zaborave pa slažu. Sa prenoćišta sam odlazio od ponoći, a neprijatelj, zavidan na svako dobro delo, pošalje kakvog smutljivca. On se upozna s domaćinom, nešto mu uzme, a potera krene za mnom – i sve sam to preživeo![1] A krivac se odmah pronađe. Ne jednom su me napadali vukovi, ali bi se razbežali. Ne jednom su me napadali i razbojnici, hteli su da me opljačkaju, a ja sam im govorio: „To nije moje, sve je Božje. Uzmite od mene, ja ću vam pomoći, s radošću vam dajem." Nešto im se naročito javi u srcima, pa se zamisle i kažu: „Odakle si ti i šta je to s tobom?" „Ja sam čovek, vama poslani brat i Bogu predan." Sada je slatko o tome pisati, ali je sve to trebalo preživeti.

Išao sam po četrdeset-pedeset vrsta[2] dnevno i nisam pitao ni za buru, ni za vetar, ni za kišu. Retko mi se dešavalo da jedem. Kroz Tambovsku guberniju prošao sam samo na krompiru. Novca uza se nisam imao niti sam ga ikada skupljao. Kad zatreba, Bog pošalje, prime me na konak, pa tu nešto i pojedem. Tako sam ne jednom dolazio iz Tobolska u Kijev, po pola godine nisam menjao

[1] Raspućina su pojedini savremenici optuživali za sitne krađe u mladosti, a kasnije se raširila i priča da je bio konjokradica. (*Sve napomene u knjizi su redakcijske.*)

[2] Stara ruska mera za dužinu, jedna vrsta je oko 1.066 metara.

rublje niti sam rukom doticao telo. Bile su to moje *tajne verige*,[3] to jest činio sam to radi iskustva i iskušenja. Neretko sam išao po tri dana, a okusio bih tek sasvim malo hrane. Za vrelih dana nalagao sam sebi post, nisam pio kvas, a radio sam s nadničarima kao i oni. Radio bih, pa bežao da se odmorim u molitvi. Kada sam čuvao konje, molio sam se. To mi je bilo uteha za sve i u svemu.

Išao sam obalama, u prirodi nalazio utehu i često razmišljao o Spasitelju i kako je on hodao obalama. Priroda me je naučila da volim Boga i razgovaram s njim. Pred očima sam zamišljao sliku samoga Spasitelja kako hodi sa svojim učenicima. Neretko sam razmišljao i o Carici nebeskoj, kako je dolazila na uzvišena mesta i molila Boga: „Hoću li uskoro biti spremna za tebe?“ Mnogo čemu priroda može da nauči. Svojoj premudrosti uči svako drvo, ali i sama pojava proleća. Proleće za duhovnog čoveka znači veliko slavlje. Kako se u polju sve razvija, to jest kako se ukrašava svetli maj, tako i onome ko ide za Gospodom procveta duša poput maja. U njemu je slavlje kao na dan Uskrsa, kao da ga podseća na onaj dan kada se pričestio. I kako se razvija čitavo proleće, tako se razvija i onaj koji traži Gospoda. Neduhovnom čoveku proleće je takođe radost, ali je kao nepismenom čoveku pismo.

[3] Kao vid askeze pojedini hrišćani su tajno nosili teške lance ispod odeće, neretko urezane u kožu.